

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 7 lipca 2016 r., w sprawie z powództwa Z. M. przeciwko Towarzystwu (...) S.A. z siedzibą w W., Sąd Rejonowy w Pabianicach:

1. zasądził od pozwanej na rzecz powódki kwotę 19.400,00 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 25 kwietnia 2015 r. do dnia zapłaty,
2. oddalił powództwo w pozostałej części,
3. rozdzielił stosunkowo koszty procesu między stronami, pozostawiając ich szczegółowe wyliczenie referendarzowi sądowemu.

Apelację od powyższego wyroku wniosła powódka, zaskarżając go w części, tj. co do pkt 2. oddalającego powództwo ponad kwotę 19.400,00 zł, przy czym apelację złożyła co do kwoty 30.600,00 zł.

Kwestionowanemu rozstrzygnięciu apelująca zarzuciła:

1. naruszenie przepisu postępowania mające wpływ na wynik sprawy, tj. art. 233 § 1 k.p.c. poprzez:
 - błędną ocenę mocy dowodowej zebranego w sprawie materiału dowodowego oraz niedokonanie wszechstronnego jego rozważenia co doprowadziło do uznania, iż doznana przez powódkę krzywdę rekompensuje zasądzona przez Sąd kwota,
 - dokonanie dowolnej, a nie swobodnej oceny materiału dowodowego, co doprowadziło Sąd do uznania, że łączna kwota 19.400,00 zł pełni funkcje kompensacyjne i jest adekwatna do krzywdy, jaką poniosła powódka;
2. naruszenie przepisu postępowania mające wpływ na wynik sprawy, tj. art. 328 § 2 k.p.c. poprzez niewskazanie w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku w sposób jasny i zrozumiały dla strony, którym dowodom sąd odmówił wiarygodności, a na których się oparł uznając, że w niniejszej sprawie wystarczające będzie zasądzenie na rzecz powódki kwoty o 45.000,00 zł niższej od wartości dochodzonego roszczenia;
3. naruszenie przepisu prawa materialnego, tj. art. 446 § 4 k.c. poprzez:
 - błędną wykładnię przepisu oraz znaczenia zwrotu „odpowiednia suma”, zawartego w tym przepisie, co spowodowało rażące zaniżenie wysokości zadośćuczynienia przyznanego powódce,
 - jego niewłaściwe zastosowanie i przyjęcie, że w okolicznościach przedmiotowego stanu faktycznego odpowiednią kwotą zadośćuczynienia za doznaną przez powódkę krzywdę jest kwota 19.400,00 zł – ponad już wypłaconą kwotę 5.600,00 zł – co w konsekwencji doprowadziło do oddalenia powództwa w pozostałym zakresie, podczas gdy kwota ta jest niewspółmiernie niska w stosunku do krzywdy, którą powódka poniosła, a jej bezpodstawne zaniżenie potęguje u powódki poczucie krzywdy i jest o tyle niezrozumiałe i krzywdzące, że w związku z tragiczną śmiercią J. K. (1), Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim zasądził na rzecz jego żony J. K. (2), tytułem zadośćuczynienia, kwotę 65.000,000 zł, zaś Sąd Rejonowy w Pabianicach, na rzecz wnuczek zmarłego M. M. i E. M. zasądził, tytułem zadośćuczynienia, kwoty po 20.000,00 zł.

W konkluzji, apelująca domagała się zmiany wyroku w zaskarżonej części poprzez zasądzenie od pozwanej na jej rzecz kwoty 30.600,00 zł wraz z odsetkami od dnia 25 kwietnia 2015 r. oraz zasądzenia od pozwanej na jej rzecz kosztów postępowania w II instancji, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

W odpowiedzi na apelację pozwana domagała się jej oddalenia w całości oraz zasądzenia od powódki na jej rzecz kosztów procesu, w tym kosztów postępowania apelacyjnego oraz kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja powódki okazała się częściowo zasadna i skutkowałą zmianą zaskarżonego wyroku na podstawie art. 386 § 1 k.p.c., aczkolwiek nie w zakresie, żądanym przez apelującą.

Tytułem wstępu podnieść należy, że Sąd Okręgowy podziela i przyjmuje za własne ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd Rejonowy, nie aprobeuje jednak w pełni wniosków, jakie Sąd I instancji wywiódł z prawidłowo ustalonego stanu faktycznego.

Przechodząc do rozpatrywania poszczególnych zarzutów, zawartych w apelacji, w pierwszej kolejności ustosunkować się trzeba do zarzutów naruszenia prawa procesowego, z tego bowiem względu, iż prawidłowo ustalony i oceniony stan faktyczny determinuje kierunek dalszych rozważań w aspekcie prawa materialnego.

Odnosząc się do zarzutu naruszenia przez Sąd Rejonowy przepisu art. 233 § 1 k.p.c., wskazać należy, że w myśl przywołanego przepisu, sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. Ocena dowodów polega na ich zbadaniu i podjęciu decyzji, czy została wykazana prawdziwość faktów, z których strony wywodzą skutki prawne. Celem sądu jest tu dokonanie określonych ustaleń faktycznych – pozytywnych bądź negatywnych – i ostateczne ustalenie stanu faktycznego, stanowiącego podstawę rozstrzygnięcia. Ocena wiarygodności mocy dowodów, przeprowadzona w danej sprawie, wyraża istotę sądenia w części, dotyczącej ustalenia faktów, albowiem obejmuje rozstrzygnięcie o przeciwnych twierdzeniach stron na podstawie własnego przekonania sędziego, powziętego w wyniku bezpośredniego zetknięcia ze świadkami, stronami, dokumentami i innymi środkami dowodowymi. Ocena ta powinna odpowiadać regułom logicznego rozumowania, wyrażającym formalne schematy powiązań między podstawami wnioskowania i wnioskami oraz uwzględniać zasady doświadczenia życiowego, wyznaczające granice dopuszczalnych wniosków i stopień prawdopodobieństwa ich występowania w danej sytuacji. Jeżeli z określonego materiału dowodowego sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, to ocena sądu nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów i musi się ostać, choćby w równym stopniu, na podstawie tego samego materiału dowodowego, dawały się wysnuć wnioski odmienne. Przeprowadzona przez sąd ocena dowodów może zostać skutecznie podważona tylko w przypadku, gdy sąd wiąże wnioski z zebranymi dowodami w sposób sprzeczny z logiką lub gdy wnioskowanie sądu wykracza poza schematy logiki formalnej, albo gdy wbrew zasadom doświadczenia życiowego, sąd nie uwzględnia jednoznacznych praktycznych związków przyczynowo – skutkowych.

W świetle powyższego wyводу stwierdzić należy, że na gruncie przedmiotowej sprawy Sąd Rejonowy dokonał w przeważającej mierze prawidłowych ustaleń faktycznych w oparciu o cały zgromadzony materiał dowodowy i nie naruszył przy tym dyspozycji art. 233 § 1 k.p.c. Przeprowadzona przez tenże Sąd ocena materiału dowodowego jest w zdecydowanej większości logiczna i zgodna z zasadami doświadczenia życiowego. Podkreślenia jednak wymaga, że Sąd Okręgowy uznaje powyższy zarzut za trafny w zakresie, w jakim Sąd Rejonowy ustalił, iż zasądzona na rzecz powódki kwota 19.400,00 zł pełni funkcje kompensacyjne i jest adekwatna do krzywdy, jaką powódka poniosła.

Nietrafny jest z kolei zarzut apelującej, jakoby Sąd I instancji naruszył przepis art. 328 § 2 k.p.c. poprzez niewskazanie w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku w sposób jasny i zrozumiały dla strony, którym dowodom odmówił wiarygodności, a na których się oparł uznając, że w niniejszej sprawie wystarczające będzie zasądzenie na rzecz powódki kwoty o 45.000,00 zł niższej od wartości dochodzonego roszczenia. Okoliczność, że Sąd Rejonowy wywiódł odmienne, niż apelująca, wnioski ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, żadną miarą nie może stanowić podstawy formułowania zarzutu naruszenia przez ów Sąd przepisu art. 328 § 2 k.p.c. O uchybieniu przepisowi art. 328 § 2 k.p.c. można bowiem mówić jedynie wówczas, gdy uzasadnienie skarżonego orzeczenia nie zawiera danych, pozwalających na jego kontrolę, innymi słowy, nie wyjaśnia motywów stanowiska,

przyjętego u podstaw rozstrzygnięcia, co uniemożliwia zrekonstruowanie rozumowania, wiodącego sąd orzekający do sformułowania wniosków przezeń przyjętych. W ocenie Sądu Okręgowego, pisemne motywy zaskarżonego orzeczenia zaprezentowanym wyżej wymogom odpowiadają. Analiza uzasadnienia skarżonego wyroku pozwala bowiem stwierdzić, że Sąd I instancji odniósł się do dowodów, zgromadzonych w sprawie, zaś pisemne motywy zaskarżonego rozstrzygnięcia umożliwiają odtworzenie rozumowania Sądu, które znalazło wyraz w jego sentencji i pozwalają na dokonanie kontroli instancyjnej przez sąd odwoławczy.

Rację ma natomiast apelująca, zarzucając Sądowi I instancji naruszenie dyspozycji przepisu art. 446 § 4 k.c., czego konsekwencją jest zasądzenie na rzecz powódki zbyt niskiej kwoty zadośćuczynienia.

Jak trafnie wywiódł Sąd Rejonowy, opierając się na poglądach zarówno doktryny, jak i orzecznictwa, na rozmiar krzywdy, o której mowa we wskazanym wyżej przepisie, wpływa w szczególności wstrząs psychiczny i cierpienia moralne wywołane śmiercią osoby bliskiej, poczucie osamotnienia i pustki po jej śmierci, rodzaj i intensywność więzi łączącej pokrzywdzonego ze zmarłym, rola w rodzinie pełniona przez osobę zmarłą, wystąpienie zaburzeń będących skutkiem śmierci osoby bliskiej, stopień, w jakim pokrzywdzony będzie umiał odnaleźć się w nowej rzeczywistości i zdolność do jej zaakceptowania, a także wiek pokrzywdzonego.

Analiza materiału dowodowego, zgromadzonego w ramach przedmiotowej sprawy, prowadzi do wniosku, iż powódkę i jej ojca łączyły bliskie i serdeczne relacje, mieli wspólne zainteresowania i pomagali sobie. Powódka bardzo przeżyła śmierć ojca, a pamięć o nim pielęgnuje po dziś dzień. Co więcej, po śmierci ojca, powódka przejęła opiekę nad schorowaną matką. Wobec powyższego, Sąd Okręgowy doszedł do przekonania, że kwota zasądzona na rzecz powódki przez Sąd I instancji, tytułem zadośćuczynienia, nie jest kwotą odpowiednią w rozumieniu przepisu art. 446 § 4 k.c., albowiem nie w pełni kompensuje doznaną przez powódkę krzywdę i nie pozwala wyrównać cierpień, spowodowanych przedwczesną utratą ojca, skutkującą naruszeniem prawnie chronionej więzi rodzinnej. Z tego względu Sąd odwoławczy zdecydował o jej podwyższeniu z kwoty 19.400,00 zł do kwoty 29.400,00 zł, co w połączeniu z kwotą 5.600,00 zł, wypłaconą powódce przez pozwaną jeszcze przed wszczęciem przedmiotowego postępowania, daje łączną kwotę 35.000,00 zł. Na takie stanowisko Sądu II instancji miał wpływ również fakt, że kwota zasądzona na rzecz powódki przez Sąd Rejonowy jest niższa, niż kwota, jaką tytułem zadośćuczynienia za śmierć dziadka otrzymały wnuczki J. K. (1), a zarazem córki powódki, co – biorąc pod uwagę bardzo bliskie relacje, łączące powódkę z ojcem, a jednocześnie brak jakichkolwiek przesłanek do przyjęcia, iż relacje te nie były tak silne, jak relacje, łączące zmarłego z jego wnuczkami – pozostaje w oczywistej sprzeczności z zasadą słuszności i, w konsekwencji, narusza zasady ustalania tego świadczenia.

Wobec powyższego, Sąd Okręgowy, na zasadzie art. 368 § 1 k.p.c. zmienił zaskarżony wyrok w pkt 1. w ten sposób, że zasądzoną na rzecz powódki kwotę 19.400,00 zł podwyższył do kwoty 29.400,00 zł. W pozostałym zakresie apelacja, jako bezzasadna, została oddalona na podstawie art. 385 k.p.c.

Uwzględniając ocenny charakter przedmiotowej sprawy co do wysokości zasądzanego świadczenia z tytułu zadośćuczynienia, jak również fakt, że powódka poniosła w toku postępowania apelacyjnego koszty wyższe, aniżeli strona pozwana, Sąd odwoławczy, na zasadzie art. 102 k.p.c., nie obciążył powódki kosztami postępowania apelacyjnego, które musiałyby ponieść przy stosunkowym rozdzieleniu kosztów.